

# Sông Cửu - Ảnh Và Thơ

Sapy Nguyễn Văn Hưởng

Quả bất ngờ khi nghe nhà thơ Sông Cửu điện thoại bảo tôi viết một bài giới thiệu *Thi Phẩm Chân Trời*, ông dự tính sẽ ra mắt đầu năm Đinh Dậu 2017. "Lệnh" cho người suốt đời chưa làm nổi một câu thơ, phải viết về thơ phú quả là chuyện lạ thường! Song tôi không thể từ chối được, bởi trót lỡ thuộc nằm lòng câu danh ngôn: *Kinh Lão Đắc Thơ*.

Tuy không biết làm thơ, nhưng cũng như bao người Việt Nam khác, chẳng những tôi yêu thơ lại thường bị thơ phú làm cho rung động. Riêng với thơ Sông Cửu, tôi may mắn đọc được nhiều vần thơ khi còn nóng hổi.



Hơn thế nữa, đôi lần được chính tác giả làm tặng riêng cho bản thân lẫn con cháu. Vì vậy tôi mạo muội ghi lại đây đôi "giai thoại" giữa tôi với nhà thơ, coi như để thi hành cái lệnh truyền của một vị tiền bối.

Cả tôi lẫn Sông Cửu đều mê thích chụp ảnh, từng ghi danh học về nhiếp ảnh, khổ nỗi cả hai lại chưa bao giờ đến lớp. Có một lần chụp xong bộ ảnh cho Lập Quốc - Lan Chi, con trai và cô con dâu tương lai. Tôi liền đem tới tận nhà khoe ông, rồi hai tôi mất gần trọn buổi trưa cùng ngồi trà đàm "bình loạn". Cuối cùng ông gật gù khen ngợi, còn ngỏ ý muốn đề thơ, coi như món quà đặc biệt của Bác Tư tặng riêng cho hai cháu trong ngày cưới.

Tuy là một "học giả" chữ nghĩa đầy mình, nhưng xem qua loạt bài thơ ông làm, tôi vẫn phải chau mày trước tấm ảnh Lan Chi trong chiếc áo dài trắng tinh, tha thướt bước đi dưới bầu trời trong xanh. Tôi xem tấm ảnh như bức tranh *son thủy hữu tình*. "Son", những tòa cao ốc tráng lệ của thành phố San Diego, "thủy", dòng nước từ biển Thái Bình đổ vào vịnh.

Còn đây, mấy vần thơ Sông Cửu cảm tác:

*Vàng trắng từ Phương Đông  
Đạo quanh thành phố biển  
Tiếng gió lùa xao xuyến  
Lưu luyến bước chân qua...*

Đúng, nhìn ảnh tôi thoáng nghe *tiếng gió lùa xao xuyến*, tà áo bay bay như *lưu luyến bước chân qua* lúc Lan Chi *dạo quanh thành phố biển*, cạnh dòng nước biếc. Tôi đồng cảm được cái nhẹ nhàng, thanh thoát, êm ái của từng câu chữ dệt nên thơ ấy. Nhưng không thể hiểu nổi vì sao người trong ảnh bước đi giữa ban ngày, dưới cái nắng chói chang, ấm áp, mà lại có: *Vàng trắng từ Phương Đông?*

Mãi tới khi được Sông Cửu giải thích, tôi mới thấu hiểu và nhận ra luôn mình thuộc loại "học giả thật". *Phương Đông* ông diễn đạt với hai ý nghĩa: Một, đối với "Phương Tây", cô gái Việt là người "Phương Đông". Hai, Lan Chi cư ngụ tại thành phố Buffalo, nằm về phía Đông nước Mỹ. Còn chữ *Vàng Trắng* có ý khen ngợi người trong ảnh và luôn cả tà áo dài đẹp tựa Hằng Nga.

Ngày sang Nhật giữa mùa Anh Đào nở, từ xứ sở Mặt Trời, tôi gửi qua email vài tấm ảnh cùng đôi lời thăm hỏi tới Sông Cửu. Chỉ vồn vẹn ít giờ sau, tôi nhận lại một bài thơ gửi tặng. Lần này tôi hiểu thấu từng câu, từng chữ, bởi Sông Cửu lột tả trọn vẹn tâm hồn một người ly hương đã ngoài 40 năm, nhiều hơn hẳn 28 năm sống trên đất mẹ. Cho dù định cư tại một đất nước giàu mạnh nhất hành tinh, giàu từ vật chất lẫn những quyền căn bản của con người. Nhưng đến bất kỳ phương trời nào, tôi luôn mang theo tâm hồn lẫn tâm trí của người con một đất nước nghèo từ vật chất cho đến các quyền tự do. Nên suốt thời gian ở Nhật, mỗi khi nhìn người tôi đều nghĩ đến ta, nghĩ tới hoàn cảnh hiện tại của nước non mình. Do vậy, cho dù người trong ảnh cố cười thật tươi bên cảnh đào khoe sắc thắm, nhưng tận đáy lòng, tất cả đều trong héo ngoài tươi. Chẳng riêng tôi cảm nhận được điều đó, bởi lần trong tiếng vỗ tay khen thưởng, khi đọc dứt bài thơ Sông Cửu gửi tặng, tôi còn nghe cả tiếng thở dài của hơn 30 người Việt từ Hoa Kỳ và Canada cùng đi trong đoàn.

Bài thơ ấy Sông Cửu đặt cho cái tên "Hoa Anh Đào"

*Đẹp lắm! Xứ Phù Tang  
Mặt trời lặn... rồi mọc  
Từ đó nát vụn lên  
Hoa Anh Đào khoe sắc*

*Thương ngọn rau tấc đất  
Đau nỗi sầu quê hương  
Ta người Việt phong sương  
Ôm Hoa Đào cười... khóc  
Vui nước Nhật hùng cường  
Buồn Việt nam cơ cực!*

*Ta biết: từ túi nhục  
Anh hợp sức chung lòng  
Trông mầm hoa dựng nước  
Rạng rỡ mặt trời Đông.*



*Nhấn đoàn lãng tử Lạc Hồng  
Mang về sứ sở mầm non Anh Đào...*

Đúng ra đối với tôi, Sông Cửu thuộc bậc cha chú, bởi tôi mới sắp bước qua tuổi 70, còn nhà thơ đã ngoài 86, khi *Thi Phẩm Chân Trời* ra đời. Ở vào tuổi này, chẳng còn nhiều người đủ sáng mắt, sáng lòng, tỉnh táo để đọc báo, nghe đài, trò chuyện, hướng chỉ còn làm thơ, in thành sách! Đó chính là động lực buộc tôi viết ra mấy lời này, ngay trong chuyến đi cruise tới viếng các nước vùng Nam Mỹ. Tôi ước mong các bạn cao niên, gọi nôm na là những "mầm non nghĩa địa", tìm đọc *Thi Phẩm Chân Trời*, để hy vọng cái sức sống mãnh liệt cùng sự yêu đời thể hiện qua những vần thơ Sông Cửu sẽ lây lan sang. Còn các bạn trẻ, đọc để hiểu thêm về thơ, thấy sự phong phú của ngôn ngữ trong thi ca, rồi nhận ra hồn dân tộc, giúp cho cuộc sống thăng hoa trên xứ người. Đó là vài lời tôi muốn được thưa và giới thiệu với bạn đọc qua thi tập này.

(Giáng Sinh 2016 - Những ngày lênh đênh trên biển Nam Thái Bình)

**Con nhà tông không giống lông thì cũng giống cánh.**

**'Like father, like son.'**